

TÜRK DİZİ VE FİMLERİNİN YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNE KATKISI BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ: BALKANLAR ÖRNEĞİ

Araştırma Makalesi

Gonca KIRBAŞ*

Geliş Tarihi: 05.11.2022 | **Kabul Tarihi:** 24.11.2022 | **Yayın Tarihi:** 26.12.2022

Özet: Bu çalışmada, Balkanlarda ilgiyle izlenen Türk dizisi ve filmlerinin yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin dil becerilerine katkısı üzerine bir inceleme yapılmıştır. Nitel araştırma yaklaşımı benimsenen çalışmada, betimsel nitelik taşıyan tarama modeli kullanılmıştır. Çalışmaya, 48 Balkanlı öğrenci katılmıştır. Balkanlılara, Türk dizisi ve filmi ile ilgili genel sorular yöneltilerek izleme süreçleri ve yöntemleri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Ayrıca yabancı dil olarak Türkçe öğrenmelerine katkısı hakkında sorular yöneltilmiştir. Katılımcıların 11'i (%22,9) 1-3 yıl önce, 9'u (%18,8) 4-6 yıl önce ve 16'sı (%33,3) ise yedi yıl ve daha önce Türk dizi ve filmi izlemeye başladıkları; 41'i (%85,4) Türkçe öğrenmeye başlamadan önce izlemeye başladıkları; %50'den fazlasının ise geçmişte ve günümüzde, haftada ortalama en az bir Türk dizisi ve filmi izledikleri tespit edilmiştir. Balkanlı öğrencilerin Türk dizi ve filmi izleme yönteminin en fazla verilen cevaplara göre başlangıçta katılımcıların 33'ü (%68,8) ile Türkçe seslendirme ve ana dilinde altyazı ile birlikte izleme olduğu; günümüzde ise katılımcıların 37'si (%77,1) ile sadece Türkçe seslendirme olduğu belirlenmiştir. Balkanlı 48 (%100) katılımcının tamamı dil becerilerinden dinlemeye ve konuşmaya, ayrıca Türkçe sözcük öğrenmeye ve telaffuzun gelişmesine olumlu katkısının olduğunu ifade etmiştir. Bununla birlikte katılımların 43'ü (%89,6) deyim, 41'i (%85,4) kalıp ifade, 40'nın (%83,3) dil bilgisi, 39'unun (%77,1) atasözü öğrenmeye olumlu katkısının olduğunu belirtmiştir. Ayrıca katılımcılar, dil becerilerinden okuma ve yazmanın ise, "Türkçe alt yazılı" izleme şartı ile geliştiğini ifade etmişlerdir. Bu bağlamda katılımcıların 39'u (%81,3) Türkçe alt yazılı olarak izlemenin okuma ve 27'si (%56,3) ise yazma becerisinin gelişmesine katkı sağladığını belirtmişlerdir. Türk dizi ve film izlemenin genel olarak değerlendirildiğinde ise 48 (%100) katılımcı tamamının olumlu olarak katkı sağladığını; bu sayede, Türkçeyi daha kolay ve hızlı öğrenebildiklerini ifade ettiği sonuçlarına ulaşmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, balkanlarda Türkçe öğretimi, Türkçe öğretiminde dizi/filmler.

EVALUATION OF THE CONTRIBUTIONS OF TURKISH TV SERIES AND FILMS IN TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE: BALKAN SAMPLE

Research Article

Received: 05.11.2022 | **Accepted:** 24.11.2022 | **Published:** 26.12.2022

Abstract: The main aim of this study was to examine the contribution of watching Turkish TV series and movies to the language skills of those who learn Turkish as a foreign language in the Balkans where there is a large interest in those programs. In the study, which adopted a qualitative research approach, a descriptive survey research design was used. 48 Balkan students participated in the study. The viewing processes and ways were examined by asking the Balkan participants general questions about the Turkish TV series and movies. In addition, questions were constructed in a way to detect their contribution to learning Turkish as a foreign language. All participants watched Turkish TV series and movies; 11

* Öğr. Gör., Bursa Uludağ Üniversitesi, Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi-ULUTÖMER; goncackirbas@uludag.edu.tr
 0000-0002-0268-7390.

(22.9%) of the participants started to watch them 1-3 years ago, 9 (18.8%) 4-6 years ago, and 16 (33.3%) seven years ago or earlier; 41 (85.4%) of participants started watching them before they started learning Turkish; More than 50% of them watch at least one Turkish TV series or movie per week, both in the past and today. According to the answers given by the Balkan participants, when it comes to the ways of watching Turkish TV series and movies, at first 33 (68.8%) of them watched it with Turkish voiceovers and subtitles in their native language, while today 37 (77.1%) of them watch it with only Turkish voiceovers. All of the 48 (100%) Balkan participants stated that those programs positively contributed to listening and speaking language skills, as well as learning Turkish words and improving pronunciation. On the other hand, 43 (89.6%) of the participants stated that it had a positive effect on learning idioms, 41 (85.4%) on formulaic expressions, 40 (83.3%) on grammar, and 39 (77.1%) on learning proverbs. In addition, the participants stated that reading and writing, which are one of the language skills, developed more when there were “Turkish subtitles” included. In this context, 39 (81.3%) of the participants stated that watching Turkish TV series and movies with Turkish subtitles contributed to the development of reading skills and 27 (56.3%) of them stated that it contributed to the development of writing skills. In the context of its general Turkish TV series and movies contributed positively to all 48 (100%) participants; In other words, it is evident that after watching Turkish TV series and movies they could learn Turkish more easily and quickly.

Keywords: Teaching Turkish as a foreign language, teaching Turkish in the Balkans, TV series/movies in Turkish teaching.

Giriş

Balkanlar, “sık ormanlarla kaplı sıra dağ” ya da “çalılıklarla kaplı engebeli arazi” anlamında kullanılan adını Balkan dağlarından almıştır. Bu bölgeye bulunduğu coğrafi konum nedeniyle Güneydoğu Avrupa da denilmiştir (Özey, 2006, s. 14). Türkçe Sözlük’te ise Balkanlar “Hırvatistan, Sırbistan, Karadağ, Kosova, Slovenya, Arnavutluk, Makedonya, Bosna-Hersek, Bulgaristan, Romanya, Yunanistan ve Trakya’yı içine alan bölge” olarak tanımlanmaktadır. Ortaylı’ya göre ise Balkanlar coğrafi bir birliktir (2013, s. 5) ve Balkanlık ise bir kültürdür (2014, s. 13). İnalçık’a (1993, s. 9) göre de Balkanlar, Türk tarihinin ayrılmaz bir parçasıdır. Bölgeye adını veren Balkan sözcüğünün bile Türkçe olduğunu, VI. yüzyıldan itibaren ise Türk kavimlerinin bu bölgeye yerleştiğini, Deli Orman ve Varna’dan Tuna’ya kadar olan bölgenin bir Türk yerleşim alanı olduğunu ifade etmiştir. Bu iletişimin neticesinde diller de etkilenmiştir. Yenisey (2007, s. 181), Balkan dillerinde hâlâ binlerce Türkçe sözcüğün varlığını devam ettirdiğini belirtmiştir. Türkler ile yüzyıllar öncesinde kültürel, ticari, siyasi, dil, din gibi pek çok konuda yakın bir ilişkide olan bölgedeki iletişim geçmişte olduğu gibi günümüzde de devam etmektedir.

Türkiye’deki dizi ve filmler yükselen bir ivme ile yurt dışında dikkat çekmeyi başarmıştır. Günümüzde de Türk dizileri ve filmleri dünyanın pek çok ülkesinde ilgiyle izlenmektedir. Türk Dizileri ve Türkçe Saha Araştırması’na göre 125 ülkeden yaklaşık 5 bin kişiyle yapılan görüşmeler neticesinde katılımcıların Türkçe öğrenmek için kendilerinde oluşan temel motivasyonun Türk dizilerinin etkisi ile olduğunu ifade etmiştir (RTÜK, 2022). Türk dizilerinin Balkanlarda ise -Kuzey Makedonya, Arnavutluk ve Kosova’da- ilgiyle takip edildiği Türkiye’deki televizyon haberlerine dahi konu olmuştu. Ayrıca dizilerin, Balkanların Türklere karşı daha yakın olmasına, Balkanlıların Türkiye’ye seyahat etmelerine ve Türk kültürüne ilgi duymasına vesile

olduğu yayınlanmıştı (AA, 2022). Dahası Balkanların -Bosna Hersek, Sırbistan, Hırvatistan, Makedonya, Karadağ ve Kosova- kendi içinde dahi farklı dine mensup ve farklı kültüre sahip kesimlerini birleştirdiği ifade edilmişti (Sabah, 2022). Bunlarla birlikte bölge analistleri tarafından Balkanlarda -Bosna Hersek, Sırbistan, Makedonya, Kosova, Karadağ ve Hırvatistan'da- Türkçeye olan ilginin de arttığı dile getirilmişti (Setav, 2022). Bu çerçevede, Balkanlarda Türk dizisinin ve filmlerinin büyük bir rağbet ile izlendiği, aynı zamanda genel bir bakış açısıyla yabancı dil olarak Türkçe öğrenmeye karşı ilgi ve motivasyonun yüksek olduğu görülmektedir.

Yabancı/ikinci dil öğretimi, geçmişten günümüze alanındaki uzman kişilerin çalışmalarıyla gelişmeye devam etmektedir. Bununla birlikte teknolojinin dil öğretim sürecinin şekillendirmesindeki etkisinin de yadsınamaz derece önemli bir noktada olduğu görülmektedir. Günümüzde her geçen gün gelişen teknolojinin etkisiyle yabancı dil öğretiminde görsel ve işitsel araçların kullanılmasına önem verilmiş, dizi ve filmler ile ilgili olarak da pek çok çalışma hazırlanmıştır. Bu çalışmalara bakıldığında; yabancılara Türkçe öğretiminde dizi ve filmlerin yeri ve önemi (Barın, 2007; İşcan, 2011; Gülseven, 2014; Yılmaz & Irşi, 2017; İşcan, 2017a), dizi ve film örnekleriyle ders materyali olarak hazırlanması ve kullanılması (İşcan & Aktürk, 2014; Yılmaz & Diril, 2015; Delen, 2016; İşcan & Delen, 2017; Yılmaz & Irşi, 2017; İşcan & Yassıtay; 2019; Özdemir, 2021), dizi ve filmlerin kültürel öğeleri ve etkisi bağlamında incelenmesi (Kırbaş & Doğanay, 2015; İşcan, 2017b; Kaya & İnce, 2018; Elsıkma, 2019; Güneyli, 2021), dizi ve filmlerin izlendiği ülke odaklı olarak değerlendirilmesi (Arslantaş, 2013; Okumuş & Demir, 2014; Ünlüler Arabacı, 2015; Boylu & Başar, 2015; Karçiç & Arslan, 2015), dizi ve filmlerde geçen atasözü ve deyimlerin dil öğretiminde kullanılması (Kaya, 2018; Yılmaz Atagül, 2016; Gülerer & Sezen; 2020), anlama becerisine etkisini belirlemeye (Dursun, 2017) ve konuşma becerisini kazandırmaya yönelik olarak (İşcan & Karagöz; 2016) gibi çalışmalar bulunmaktadır. Çalışmalarda, genel olarak dizi ve filmlerin dil öğretim sürecindeki önemi ve yeri üzerinde durulmuş, ders materyalleri olarak hazırlanmış, kültürel iletişimdeki etkisi bağlamında değerlendirilmiştir. Ayrıca, örnek çalışmalar da sunulmuştur. Bununla birlikte öğrencilerden bağımsız olarak dizi ve film izlemenin de yaygın olduğu bilinmektedir. Güneyli'nin (2021, s. 121) çalışmasında belirttiği gibi yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin öğrencilerden bağımsız olarak izlediklerini ifade etmiştir. Bu bağlamda çalışmada, dil öğretiminde filmlerin kullanılmasının öğrencilerin öğrenmelerini kolaylaştırdığını, eğlenerek öğrenme aracı olduğunu, sözcük dağarcığını geliştirdiğini, öğrencilerin günlük yaşamdaki durumlara ilişkin bilgi edinmelerini sağladığını, kültürel öğrenme gerçekleştirdiğini ve konuşma becerisini (özellikle telaffuzu) geliştirdiğini ortaya çıkaran sonuçlara ulaşmıştır.

Bu çalışmada ise Balkanlarda büyük bir rağbet gören Türk dizi ve filmlerinin, hedef dil öğrencisinin dil öğrenme süreçlerindeki katkısının ortaya çıkarılması hedeflenmiştir. Bu amaçla çalışmada şu sorulara cevap aranmıştır:

- Balkanlı öğrencilerin Türkçe öğrenirken Türk dizi ve filmlerinden yararlanma yöntemleri ve süreçleri nelerdir?
- Balkanlı öğrencilerin Türk dizi ve filmlerini izlemelerinin dil becerilerine katkısı var mıdır?
- Balkanlı öğrencilerin Türk dizi ve filmlerini izlemelerinin sözcük, deyim, atasözü, kalıp ifade ve Türkçe telaffuzu öğrenmeye katkısı var mı?

1. Yöntem

Araştırma, Balkanlı öğrencilerin Türkçe öğrenme süreçlerinde Türk dizi ve filmlerinden yararlanma yollarını ve dil becerilerine katkılarını betimsel bir yolla irdeleyen nitel bir çalışmadır. Karasar'a (2015) göre var olan durumu ortaya koymak için betimsel araştırmalardan faydalanılır. Bu çalışmada da, betimsel bir araştırma yöntemi olan ve var olan durumu olduğu gibi ortaya çıkarmayı hedefleyen tarama modeli benimsenmiştir. Bu kapsamda, Türk dizilerinin ve filmlerinin Balkanlarda Türkçe öğrenme sürecine katkısını ortaya çıkarabilmek için bu yöntem kullanılmıştır.

2. Çalışma Grubu

Balkanlı katılımcılarla yapılan yarı yapılandırılmış görüşme ve demografik bilgi formları ile katılımcıların bilgileri alınmıştır. Çalışmanın evrenini Balkanlılar oluştururken, örneklemini ise 48 Balkanlı katılımcı oluşturmuştur.

Katılımcıların Balkan ülke dağılımları şu şekildedir:

Tablo 1

Katılımcıların Ülke Dağılımları

Ülke Adı	N	%
Arnavutluk	21	43,8
Bosna Hersek	2	4,2
Karadağ	4	8,3
Kosova	6	12,5
Kuzey Makedonya	11	22,9
Sırbistan	4	8,3
Toplam	48	%100

Çalışmaya katılanların Arnavutluk'tan 21 (% 43,8), Bosna Hersek'ten 2 (%4,2), Karadağ'dan 4 (%8,3), Kosova'dan 6 (%12,5), Kuzey Makedonya'dan 11 (%22,9), Sırbistan'dan 4 (%8,3) olduğu görülmüştür. Çalışmaya en fazla katılım olan Balkan ülkesinin 21 (% 43,8), kişi ile Arnavutluk, en az katılımın ise 2 (%4,2) kişi ile Bosna Hersek olmuştur.

Çalışmaya katılan Balkanlıların cinsiyet dağılımları ise şu şekildedir:

Tablo 2

Katılımcıların Cinsiyet Dağılımları

Cinsiyet	N	%
Kadın	37	77,1
Erkek	11	22,9
Toplam	48	%100

Katılımcıların cinsiyet dağılımlarına bakıldığında 48 katılımcının 37'sinin (%77,1) kadın, 11'inin (%22,9) erkek olduğu görülmüştür. Bununla birlikte katılımcıların yaş dağılımları ise şu şekildedir:

Tablo 3

Katılımcıların Yaş Dağılımları

Yaş Aralığı	N	%
18-25 yaş	38	79,2
26-35 yaş	9	18,8
35+ yaş	1	2,1
Toplam	48	%100

Çalışmaya katılanların yaş dağılımlarına bakıldığında 18-25 yaş arasında 38 (%79,2) kişi ile yoğunluğun bu yaş grubunda olduğu görülmektedir. Bununla birlikte çalışmaya 26-35 yaş arasında 9 (%18,8) kişi ve 35 yaş üstü ise 1 (%2,1) kişi katılmıştır. Katılımcıların eğitim düzeyleri ise şöyledir:

Tablo 4

Katılımcıların Eğitim Düzeylerinin Dağılımları

Eğitim Düzeyi	N	%
Lisans	38	79,2
Yüksek Lisans	8	16,7
Doktora	2	4,2
Toplam	48	%100

Çalışmaya katılanların 38'i (%79,2) lisans, 8'i (%16,7) yüksek lisans ve 2'si (%4,2) ise doktora öğrencisidir. Katılımcıların Türkçe dil düzeyleri ise şöyledir:

Tablo 5

Katılımcıların Türkçe Dil Düzeyleri

Kur Düzeyleri	N	%
C1	40	83,3
B2	5	10,4
A2	3	6,3
Toplam	48	%100

Katılımcıların 40'ı (%83,3) C1 düzeyini, 5'i (%10,4) B2 düzeyini ve 3'ü (%6,3) ise A2 düzeyini tamamlayarak dil sertifikalarını almıştır. Bununla birlikte A1 düzeyinde ve B1

düzeyinde katılımcının olmadığı görülmüştür. Bu bağlamda katılımcılara Türkçeyi öğrendikleri yer sorulmuştur. Söz konusu sorulara verilen cevaplar şu şekildedir:

Tablo 6

Katılımcıların Türkçeyi Öğrendikleri Yer Dağılımları

Öğrenme Yeri	N	%
Türkiye'de yüz yüze eğitim	25	52,1
Ülkemde yüz yüze eğitim	3	6,3
Ülkemde çevrim içi eğitim	9	18,8
Başlangıç düzeyi ülkemde, üst düzeyler Türkiye'de	7	14,6
Diğer	4	8,3
Toplam	48	%100

Katılımcıların 25'i (%52,1) Türkiye'de yüz yüze eğitim ile, 3'ü (%6,3) ülkesinde yüz yüze eğitim ile, ülkesinde çevrim içi eğitim ile 9'u (%18,8), başlangıç düzeyini ülkesinde, üst düzeyler ise Türkiye'de 7'si (%14,6) ve diğer ile ise 4'ü (%8,3) öğrenmiştir. Bu kapsamda Türkiye'deki yaşama süreleri ise şu şekildedir:

Tablo 7

Katılımcıların Türkiye'de Yaşama Süreleri

Süre	N	%
Hiç	3	6,3
0-6 ay	2	4,2
7-12 ay	19	39,6
13-18 ay	2	4,2
19-24 ay	2	4,2
24+ ay	16	33,3
Toplam	48	%100

Katılımcıların 3'ü (%6,3) Türkiye'de hiç yaşamamışken, 2'si (%4,2) 0-6 ay, 19'si (%39,6) 7-12 ay, 2'si (%4,2) 13-18 ay, 2'si (%4,2) 19-24 ay ve 16'sı (%33,3) ise 24+ ay üzerinde yaşamıştır.

3. Veri Toplama Aracı ve Süreci

Bu araştırmada, yarı yapılandırılmış görüşme soruları ile veriler toplanmıştır. “En çok kullanılan soru tekniği, keşfedilecek konu ve sorular aracılığıyla yönlendirilen yarı yapılandırılmış görüşme tekniğidir ve bu teknikte soruların sıralanması ve hazırlanması tam olarak önceden planlanmalıdır” (Merriam, 2015, s. 110). Çalışmada, katılımcıların demografik bilgilerini ortaya çıkarmaya yönelik olarak Kişisel Bilgi Formu, Türk dizisi ve filmlerini izleme süreçleri betimleme için ve Türk dizi ve izlemenin dil öğretimine katkısının olup olmadığı belirlemek için ise özgün soruların olduğu bir anket, araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Uzman görüşü alındıktan sonra Google Forms aracılığıyla bu sorular katılımcılara iletilmiştir. Kişisel Bilgi Formunda katılımcılara cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, kur düzeyi, Türkçeyi öğrenme yeri ve Türkiye'de yaşama süreleri sorulmuştur. İkinci olarak Türk dizisi ve filmlerini izlemelerine yönelik olarak; Türk dizisi / filmini izlemeye başlama zamanları, Türkçe öğrenmeden önce veya

öğrendikten sonra izlemeye başlamaları, geçmişte ve günümüzde haftalık ne kadar süre izledikleri, toplamda kaç tane izledikleri, izleme yöntemleri ve dil öğrenmeye katkısının olup olmadığı ile ilgili sorular yöneltilmiştir.

4. Bulgular

Balkanlarda çok fazla rağbet gören Türk dizileri ve filmlerini izleyip izlemedikleri katılımcılara sorulmuştur. Bütün katılımcılar Türk dizi ve filmlerini izledikleri cevabını vermiştir. Bu bağlamda katılımcılara Türk dizi ve filmlerini ne zaman izlemeye başladıkları sorusu yöneltilmiştir. Katılımcıların izlemeye başlama zamanları şu şekildedir:

Tablo

Katılımcıların Türk Dizisi / Filmini İzlemeye Başlama Zamanları

Süre	N	%
1-3 yıl önce	11	22.9
4-6 yıl önce	9	18.8
7+ yıl önce	16	33.3
Toplam	48	%100

Balkanlı öğrencilerin 11'i (%22,9) 1-3 yıl önce, 9'u (%18,8) 4-6 yıl önce ve 16'sı (%33,3) ise yedi yıl ve daha fazla süre önce Türk dizisini ve filmini izlemeye başladıklarını ifade etmişlerdir. Bu kapsamda öğrencilere Türk dizilerini ve filmlerini Türkçe öğrenmeye başladıktan sonra veya Türkçe öğrenmeden önce izlemeye başladıkları soruları sorulmuştur. Buna yönelik cevapları ise şu şekilde olmuştur:

Tablo 9

Katılımcıların Türkçe Öğrenmeden Önce veya Öğrendikten Sonra Türk Dizisi / Filmi İzlemeye Başlamalarının Dağılımları

Başlama Durumu	N	%
Önce	41	85.4
Sonra	7	14.6
Toplam	48	%100

Katılımcıların 41'i (%85,4) Türkçe öğrenmeye başlamadan önce Türk dizisi veya filmini izlediklerini, 7'si (%14,6) ise Türkçe öğrenmeye başladıktan sonra izlemeye başladıkları cevabını vermiştir. Bununla birlikte geçmişte ve günümüzde olmak üzere haftalık Türk dizisini ve filmini izleme sürelerine yönelik olarak sorular yöneltilmiştir. Katılımcıların geçmişteki haftalık izleme süreleri şu şekildedir:

Tablo 10

Katılımcıların Geçmişte Haftalık Türk Dizisi / Filmi İzleme Dağılımları

Süre	N	%
1-3 saat	12	25
4-6 saat	14	29,2
7-10 saat	7	14,6

11 saat+	15	31,3
Toplam	48	%100

Balkanlı 48 katılımcıdan 12'si (%25) 1-3 saat, 14'ü (%29,2) 4-6 saat, 7'si (%14,6) 7-10 saat ve 15'i (%31,5) ise 11 saat ve 11 saatten daha fazla Türk dizisi veya filmi geçmişte haftada izleme süreleri olarak belirtmiştir. Günümüzde ise izleme süreleri şu şekildedir;

Tablo 11

Katılımcıların Günümüzde Haftalık Türk Dizisi / Filmi İzleme Dağılımları

Süre	N	%
Hiç	8	16,7
1 saatten az	5	10,4
1-3 saat	25	52,1
4-6 saat	2	4,2
7-10 saat	4	8,3
11 saat+	4	8,3
Toplam	48	%100

Balkanlı öğrencilerin günümüzdeki Türk dizisi / filmi izleme sürelerinde 8'inin (16,7) hiç izleyemediği, 5'inin (%10,4) bir saatten az izlediği, 25'inin (%52,1) 1-3 saat izlediği, 2'sinin (%4,2) 4-6 saat, 4'ünün (%8,3) 7-10 saat ve diğer 4'ünün (%8,3) ise 11 saat ve 11 saatten daha fazla izlediği tespit edilmiştir. Bu bağlamda öğrencilere izledikleri Türk dizisi ve filmlerinin sayıları sorulmuştur.

Tablo 12

Katılımcıların Türk Dizisi / Filmi İzleme Sayılarının Dağılımları

Süre	N	%
10'dan az	13	27,1
10-20	9	18,8
20-30	5	10,4
30+	21	43,8
Toplam	48	%100

Balkanlı öğrencilerin 13'ünün (%27,1) 10'dan daha az, 9'unun (%18,8) 10-20 arasında, 5'inin (%10,4) 20-30 arasında, 21'inin (%43,8) ise 30'dan daha fazla Türk dizisi ve filmi izledikleri ortaya çıkmıştır. Bu kapsamda öğrencilere Türk dizisi ve filmi hem geçmişteki hem günümüzdeki izleme yöntemleri sorulmuştur. Bu bağlamda geçmişte izleme yöntemlerine dair şu bulgulara ulaşılmıştır:

Tablo 13

Katılımcıların Geçmişte Türk Dizisi / Filmi İzleme Yöntemleri

İzleme Yöntemi	N	%
Anadilde dublajlı ve Türkçe altyazı ile birlikte	2	4,2
Türkçe seslendirme ve anadilde altyazı ile birlikte	33	68,8
Türkçe seslendirme ve Türkçe altyazı ile birlikte	2	4,2
Sadece Türkçe seslendirme	11	22,9

Toplam	48	%100
---------------	-----------	-------------

Geçmişte Türk dizisi ve filmi izleme yöntemlerinde Balkanlıların 2'sinin (%4.2) anadillerinde dublajlı ve Türkçe altyazı ile birlikte, 33'ünün (%68.8) Türkçe seslendirme ve anadilde altyazı ile birlikte, 2'sinin (%4.2) Türkçe seslendirme ve Türkçe altyazı ile birlikte, 11'nin (%22.9) ise sadece Türkçe seslendirme izledikleri ortaya çıkmıştır. Günümüzdeki Türk dizisi ve filmi izleme yöntemleri ise şu şekildedir:

Tablo 14

Katılımcıların Günümüzde Türk Dizisi / Film İzleme Yöntemleri

İzleme Yöntemi	N	%
Anadilde dublajlı ve Türkçe altyazı ile birlikte	1	2.1
Türkçe seslendirme ve anadilde altyazı ile birlikte	5	10.4
Türkçe seslendirme ve Türkçe altyazı ile birlikte	5	10.4
Sadece Türkçe seslendirme	37	77.1
Toplam	48	%100

Balkanlı öğrencilerin günümüzde Türk dizisi ve filmi izleme yöntemlerine bakıldığında sadece 1 (%2.1) kişinin anadilinde dublajlı ve Türkçe altyazı ile birlikte izlediği, 5'inin (%10.4) Türkçe seslendirme ve anadilde altyazı ile birlikte, 5'inin (%10.4) Türkçe seslendirme ve Türkçe altyazı ile birlikte, 37'sinin (%77.1) ise artık sadece Türkçe seslendirme ile izledikleri ortaya çıkmıştır.

Katılımcılara; Türk dizi ve filmi izleme yöntemlerinden, haftada kaç saat izlediklerine, bugüne kadar izledikleri dizi / film sayısına ve kaç saat izledikleri sorulmuştur. Ardından bu sürecin dil öğrenmelerine katkıları sorularak genel değerlendirmeleri istenmiştir. Bu bağlamda tabloda dil öğrenimine olumlu katkılarına yer verilerek ifade edilmeye çalışılmıştır.

Tablo 15

Katılımcıların Türk Dizisi / Film İzlemenin Dil Öğrenmeye Olumlu Katkısı

Dil Öğrenmeye Katkı Alanları	N	%
Dinleme Becerisi	48	100
Konuşma Becerisi	48	100
Yazma Becerisi	27	56,3
Okuma Becerisi	39	81,3
Sözcük Bilgisi	48	100
Telaffuz	48	100
Deyim	43	89,6
Atasözü	37	77,1
Kalıp İfade	41	85,4
Dil Bilgisi	40	83,3
Genel Bakış	48	100
Toplam	48	%100

Dil öğrenmeye katkı alanlarından dinleme becerisine olumlu katkısının olduğunu 48 (%100) öğrencinin tamamı belirtmiştir. Bununla birlikte öğrencilerin 48'si (%100) konuşma becerisinde, sözcük bilgisinde ve telaffuzun gelişmesinde de olumlu katkısının olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca 43'ü (%89,6) deyim öğrenmede, 41'i (%85,4) kalıp

ifade öğrenmede, 40'nın (%83,3) dil bilgisinin öğrenilmesinde, 39'unun (%81,3) okuma becerisinin gelişmesinde, 39'unun (%77,1) atasözü öğrenmede ve 27'sinin (%56,3) ise yazma becerisinin gelişmesinde katkısının olduğunu ifade etmişlerdir. Türk dizisinin ve filminin izlenmesinin ise genel olarak dil öğrenimine katkısında ise öğrencilerin 48'nin (%100), diğer bir ifadeyle katılımlarının tamamının olumlu katkısının olduğunu düşündüğü ortaya çıkarılmıştır. Balkanlı katılımcıların Türk dizisi ve filmi izlemenin dil öğretimine verdikleri cevaplar ise şu şekildedir:

Dinleme Becerisi: Türkçe dinleme becerilerine katkısının olup olmadığı sorusuna bütün katılımcılar 48 (% 100) dinleme becerilerine katkısının olduğunu ifade etmiştir.

- *Katkısının olduğunu düşünüyorum. En azından kulağımın Türkçeye alışmasına yardımcı olmuştur.*
- *Türkçe dinleme becerime çok büyük katkı sağladı. Türkçe öğrenme niyetiyle Türk dizileri izlememiştım. Ancak öğrenmeye başladığımda kulağım önceden Türkçe dinlemesine alıştığı için Türkçe anlamada çok zorlamadım.*
- *Evet. Her dilde ağız farklılıkları olduğu gibi Balkanlar'da Rumeli ağız diye bir Türkçe var ama benim konuştuğum Türkçe İstanbul Türkçesine yakın. Bunda çocukluğumdan beri izlediğim Türk dizilerinin etkisi olduğunu düşünüyorum.*
- *Katkısı olduğunu düşünüyorum, özellikle Türkiye'ye ilk geldiğimde etrafımdaki olayları anlamam için faydasını görmüştüm.*

Konuşma Becerisi: Türkçe konuşma becerilerine katkısının olup olmadığı sorusuna bütün katılımcılar 48 (% 100) konuşma becerilerine katkısının olduğunu ifade etmiştir.

- *Evet. Dizi izleye izleye ben de daha iyi konuşmaya başladım.*
- *Evet, oldu çünkü izlediklerimden kelimelerin tam aslını öğrendim ve konuştuğum zaman kelimeleri dikkat ederek seçiyorum.*
- *Katkısının olduğunu düşünüyorum. Nedeni ise hatırlıyorum ki, şimdi de bu alışkanlığım var, film ya da dizi izlerken oyuncuların söylediklerini tekrarlamaya alıştım. Mesela 2Merhaba', 'Teşekkür ederim', 'Görüürüz' vb. kelimelerin yazmasını bilmeden söyleyebiliyordum. Çünkü belki diziyi izlerken binlerce kere o kelimeyi duymuştım.*
- *Şimdi evet, çünkü Türkiye'ye gelmeden konuşamazdım. Bence, kim Türkçe öğrenmek istiyorsa Türk filmi ve dizileri izlemesini tavsiye ederim.*

Yazma Becerisi: Türkçe yazma becerilerine katkısının olup olmadığı sorusuna katılımcıların 27'sinin (%56,3) katkısının olduğunu ifade etmiştir.

- *Evet, çok katkısı oldu çünkü dizileri hem Türkçe seslendirme hem Türkçe altyazı ile izlediğimde aynı zamanda kelimeleri dinliyor ve okuyordum böylece yazmada sorunlarım olmamasına vesile oldu.*
- *Başlangıçta, kendi dilimde altyazı kullandığım zaman yazma becerime pek katkısı olmadı. Çünkü hiç bir yerde kelimelerin nasıl yazıldığını öğrenemedim. Türkçe altyazı kullanmaya başladığımda yazma becerime de yardımcı oluyordu. Bir kelimeyi duyduğumda altyazıya bakıp kelimenin nasıl yazıldığını öğrendim.*

- *Evet, oldu çünkü aynı zamanda hem dizileri Türkçe dinliyordum hem altyazıyı Türkçe okuyordum.*
- *Altyazı ile izleyenler için katkısının olduğunu düşünüyorum.*

Okuma Becerisi: Türkçe okuma becerilerine katkısının olup olmadığı sorusuna katılımcıların 39'unun (%81,3) katkısının olduğunu ifade etmiştir.

- *Evet, oldu çünkü aynı zamanda hem dizileri Türkçe dinliyordum hem altyazıyı Türkçe okuyordum.*
- *Evet, okuma becerime katısı olduğu düşünüyorum. Daha iyi ve daha hızlı okuyabilirim.*
- *Evet, olduğunu düşünüyorum çünkü izlerken Türkçe altyazı seçiyordum ve oradan faydalandığımı söyleyebilirim.*
- *Evet, yeni kelimeler öğrenince duyduğumuz zamanda okuduğumuz zamanda da aklımıza gelebilir.*

Katılımcıların okuma ve yazma becerilerinin gelişmesi noktasında Türkçe altyazı ile izlenmesi şartı dikkat çekmiştir. Bu şekilde izlemenin Amanlikov (2015; s. 46) da çalışmasında etkili bir yöntem olduğunu ortaya koymuştur.

Sözcük Öğrenme: Türkçe sözcük öğrenmelerine katkısının olup olmadığı sorusuna katılımcıların 48'si (%100) katkısının olduğunu ifade etmiştir.

- *Evet, hem de çok olduğunu düşünüyorum. İlk başta sadece 2-3 dizi Arnavutça altyazı ile izledim sonrasında hep Türkçe izledim. Anlamadığım kelimeler olunca cümlenin anlamına göre o kelimelere kendim anlam verirdim böyle yaparak çok fazla yeni kelimeler öğrendim.*
- *Evet. Dizilerde farklı günlük konularından bahsedildiği için farklı terimleri ve sözleri öğrendim. Dizilerde duyduğum kelimelerin anlamı altyazıdan anlayabiliyordum ve böylece öğreniyordum.*
- *Tabii ki. Görsel ve işitsel zekâ ile duyduklarını sahnedeki olay ve nesnelere bağlayarak ya da anlamını bilmediğin kelimeyi dizideki sahneden hareketle "ha bunu demiş, o kelime bu anlama geliyormuş" deyip yeni kavramlar öğrenmeye etkisi oldu.*
- *Evet, düşünüyorum, filmler sayesinde bir sürü yeni kelime öğreniyor ya da pekiştiriyorum*
- *Evet, sözcük öğrenmeye katkısı olduğunu düşünüyorum. Yeni kelimeler öğrendim.*

Telaffuz: Türkçe telaffuzlarının gelişmesinde katkısının olup olmadığı sorusuna katılımcıların 48'si (%100) katkısının olduğunu ifade etmiştir:

- *Evet. Kelimeleri nasıl kullanmamız gerektiğini yahut vurguyu nerde yapmamız gerektiğini öğrendim.*
- *Dil öğrenim ve gelişimi sürekli pratikle olan bir şeydir. Dolayısıyla sürekli Türkçe dinlemek kelimelerin nasıl telaffuz edildiğini, vurgunun nerede yapılması gerektiğini, tonlamayı, kelimelerin çıkarılış/söyleniş şeklini daha iyi kavranmasını ve uygulanmasını sağladığını düşünüyorum.*

- *Evet. Daha güzel konuşmaya başladım.*
- *Kesinlikle çünkü Kosova'da konuşulan Osmanlıdan kalma bir Türkçe var ama Türkiye Türkçesiyle sadece benziyor telaffuzu aynı değil ayrı bir şive gibi.*
- *Evet, düşünüyorum, dile maruz kalınca doğru telaffuz etmemi sağladığını düşünüyorum. Bunu özellikle belli bir şivede olan dizi/filmleri izledikten sonra fark ediyorum, bazen duyduğum şiveyi anlıyor ve konuşabiliyorum.*

Deyim: Türkçe deyim öğrenmelerinde katkısının olup olmadığı sorusuna katılımcıların 43'ü (%89,6) katkısının olduğunu ifade etmiştir.

- *Mesela, üstesinden gelmek, başının çaresine bakmak, kurt gibi aç olmak, görmezden gelmek, göz ardı etmek, gözden düşmek, kazık atmak.*
- *Evet, oldu tabii. Öğrendim birçok deyim. Örneğin, "açık kapı bırakmak"*
- *Deyimler dikkatimi çektiği için onları duyunca hemen internetten anlamlarına bakıyordum. "ekmeğini kazanmak" gibi.*
- *Evet, yeni deyimler öğrendim. (Dört gözle beklemek)*
- *Türkçe deyim açısından zengin bir dil. Günlük konuşmalarda bile çokça kullanırız. Örnek vermek gerekirse; Ağzındaki baklayı çıkarmak, can kulağıyla dinlemek, damarına basmak, göz gezdirmek, göz değmek, göz dikmek, gözden düşmek, ödü patlamak, ...*
- *Evet. Karnı zil çalmak, ödü patlamak, ok yaydan çıkmak, gözden düşmek, kulak vermek vs.*

Atasözü: Türkçe atasözü öğrenmelerinde katkısının olup olmadığı sorusuna katılımcıların 39'unun (%77,1) katkısının olduğunu ifade etmiştir.

- *Kendi dilimde de atasözleri çok sevdiğim için diğer dillerde de öğrenmeye çalışıyorum. Kullanabileceğim atasözleri duyduğumda ve onların anlamı anladığımda onları ezberlemeye çalışıyordum.*
- *Evet. "gün doğmadan neler doğar, ev alma komşu al, sakla samanı gelir zamanı, ak akçe kara gün içindir, el öpenlerin çok olsun..."*
- *Evet, katkısı oldu. Gülü seven dikenine katlanır, kızım sana söylüyorum gelinim sen anla.*
- *Evet. Acele işe şeytan karıştır, akraba ile ye iç ama alışveriş yapma, Allah dağına göre kar verir, Allah'tan umut kesilmez, ateşle barut bir yerde durmaz, bugünün işini yarına bırakma vd.*

Kalıp İfade: Türkçe kalıp ifade öğrenmelerinde katkısının olup olmadığı sorusuna katılımcıların 41'i (%85,4) katkısının olduğunu ifade etmiştir.

- *Oldu. Şimdi aklıma sadece 'Kolay gelsin' gibi kalıp ifadeler aklıma geliyor.*
- *Kolay Gelsin, Afiyet Olsun, Eline Sağlık vb. öğrendim.*
- *Evet. Genellikle bütün aile kalıp ifadeleri öğrenmeye çalışıyorduk ve kendi evimizde de kullanıyorduk. Belirli anlarda kullanıldığı bu ifadeler hoşumuza gittiği için onları öğreniyorduk. Afiyet olsun, ellerine sağlık, hoş geldin, hoş bulduk.*
- *Evet, oldu. Mesela, hoş geldin, hoş buldum, hoşça kal, güle güle, görüşmek üzere.*

Dil Bilgisi: Türkçe dil bilgisi öğrenmelerinde katkısının olup olmadığı sorusuna katılımcıların 40'nın (%83,3) katkısının olduğunu ifade etmiştir.

- *Evet oldu. Mesela Türkiye'ye geldiğimde çok gramer bildiğimi fark ettim ki hiç çalışmamış olsam da filmleri ezberlemiştim.*
- *Evet. Ben şahsen tüm dil bilgilerini dizilerden öğrendim. Nasıl ve nerede kullanacağıma dair hepsini dizilerden öğrendim.*
- *Diziler ve filmler sayesinde geçmiş zaman, şimdiki zaman ve gelecek zaman öğrendim.*
- *En fazla zamanları (gelecek, şimdiki, geçmiş), vurgu, tonlama öğrenmede katkısı olmuştur diye düşünüyorum.*
- *Evet, örneğin zamanları öğrenmede.*

Genel Değerlendirme: Balkanlı öğrencilere genel olarak dil öğrenimine katkısı sorulduğunda ise katılımcıların tamamı 48'si (%100) olumlu olarak katkısının olduğunu ifade etmiştir.

- *Evet, kesinlikle çok katkısı oldu benim için. Kulak aşına oluyordu ve bazı kelimeleri önceden öğreniyordum, cümleleri daha iyi bağlayabiliyordum ve bir kelimenin daha fazla manaya kullanıldığını öğreniyordum.*
- *Ben ilk olarak Türk dizilerle başladım. Bugüne kadar dizilerden öğrendiğim kelimeler bana çok yardımcı oldu. Okulda bir cümleyi, bir metni hızlıca anlayabilirim hatta kendimi çok zorlamadan hızlı metin yazabilirim. Çünkü bence eğer bir şey öğrenmek istiyorsan sadece okul yetmez.*
- *Evet. Her dizi izlediğimde yeni kelime ya da deyim rastlarken merak edip bakıyorum. O kelimeleri de cümle içinde kullanımı görünce daha kolaylaştırır.*
- *Evet. Film ve dizileri izledikten sonra daha kolay anlıyoruz, örneğin aynı kelimeleri bir sürü defa duyduk sonra anlamını öğrendik ve bunu kullanmaya başladık.*
- *Evet, olduğunu düşünüyorum çünkü bir yandan hem Türkçe öğrenirken hem Türk dizi izlerken Türkçeyi daha çabuk öğrenmemize vesilen oluyor. Hem dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerimiz gelişebiliyor.*
- *Tabii ki etkisi oldu. Diziler ve filmler sayesinde Türkçeyi öğrenmek benim için çoğunlukla kolay oldu çünkü diziyi izleyerek çok fazla Türkçe öğrendim.*

Sonuç

Yurt içinde ve yurt dışında yabancı dil olarak Türkçe öğrenme gün geçtikçe artan bir talep ile devam etmektedir. Ülkelerin Türkiye ile gerek tarihî geçmişleri gerek ticaret, siyaset, ekonomi, turizm gibi çeşitli ilişkileri mevcuttur. Bu vesileler ile Balkanlıların da Türkçe öğrenmeye yönelik ilgileri yüksektir. Bu çalışmada ise, Türk dizilerinin ve filmlerinin en fazla izlendiği yerlerden biri olan Balkanlarda, Türkçenin öğrenilmesine yönelik katkısını incelemek hedeflenmiştir. Bu kapsamda Balkanlı 48 öğrenci çalışmaya katılmış ve yöneltilen sorulara cevap vermiştir.

- İlk olarak çalışmaya katılan öğrencilerin demografik bilgileri alınmıştır. Buna göre çalışmaya 37 (%77,1) kadın, 11 (%22,9) erkek katılmıştır. Balkan ülkeleri

içerisinden katılımın en fazla 21 (%43,8) kişi ile Arnavutluk, en az katılımın ise 2 (%4,2) kişi ile Bosna Hersek olmuştur. Yaş dağılımlarına bakıldığında ise 38 (%79,2) kişi ile 18-25 yaş arasındaki en fazla katılımcının olduğu görülmüştür. Eğitim düzeylerinde ise 38 (%79,2) kişi ile lisans düzeyi oluşturmaktadır. Türkçe dil düzeylerine göre ise katılımcılar 40 (%83,3) kişi ile en fazla C1 düzeyindedir. Türkçeyi öğrendikleri yer ise en fazla 25 (%52,1) öğrenciler ile Türkiye’de yüz yüze eğitimidir. Bununla birlikte Türkiye’deki yaşama süreleri ise en fazla 19 (%39,6) öğrenci ile 7-12 ay ve 16 (%33,3) öğrenci ile 24 ay ve daha üzerinde olduğu görülmüştür.

- İkinci olarak Balkanlı öğrencilere Türk dizisi ve filmi ile ilgili genel sorularak; Türk dizisi ve filmlerini izleyip izlemedikleri, izlemeye başlama zamanları, Türkçe öğrenmeye başlamadan önce veya başladıktan sonra mı izledikleri, haftalık ortalama Türk dizisi ve filmi izlemek için zaman ayırdıkları, bugüne kadar izledikleri Türk dizisi ve filminin sayıları ve izleme yöntemleri gibi başlıklarda sorular yöneltilerek katılımcıların Türk dizisi ve filmleri ile olan durumu ortaya çıkarılmak istenmiştir.

Bu çerçevede Balkanlı öğrencilere Türk dizisi ve filmi izleyip izlemedikleri sorulmuş ve katılımcıların tamamı evet diyerek izlediklerini belirtmiştir. Ardından katılımcılara Türk dizisi veya filmi izlemeye başlama zamanları sorulmuş, 11’i (%22,9) 1-3 yıl önce, 9’u (%18,8) 4-6 yıl önce ve 16’sı (%33,3) ise yedi yıl ve daha fazla süredir izledikleri ortaya çıkarılmıştır. Bu çerçevede Balkanlı öğrencilerin uzun süre önce Türk dizisi ve filmi ile tanıştıkları tespit edilmiştir.

Balkanlı öğrencilerin Türk dizisi ve filmlerini Türkçe öğrenmeye başlamadan önce mi veya Türkçe öğrenmeye başladıktan sonra mı izlemeye başladıkları sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya ise katılımcıların 41’i (%85,4) Türkçe öğrenmeye başlamadan önce diye cevap vermiştir. Bu doğrultuda, Türk dizi ve filmlerinin Türkçeden önce öğrencilere ulaştığı, öğrencilerin dikkatini çektiği görülmüştür.

Balkanlı öğrencilere geçmişte ve günümüzde haftalık ortalama Türk dizisi ve filmi izlemek için zaman ayırdıkları sorusu yöneltmiştir. 48 katılımcıdan 12’si (%25) 1-3 saat, 14’ü (%29,2) 4-6 saat, 7’si (%14,6) 7-10 saat ve 15’i (%31,5) ise 11 saat ve 11 saatten daha fazla izlediklerini ifade ederken; günümüzde ise 8’inin (%16,7) hiç izleyemediği, 5’inin (%10,4) bir saatten az izlediği, 25’inin (%52,1) 1-3 saat izlediği, 2’sinin (%4,2) 4-6 saat, 4’ünün (%8,3) 7-10 saat ve diğer 4’ünün (%8,3) ise 11 saat ve 11 saatten daha fazla olduğu görülmüştür. Burada dikkat çeken ise öğrencilerin %50’den fazlasının geçmişte de günümüzde de haftada ortalama olarak en az bir Türk dizisi ve filmi izlediği olmuştur.

Balkanlı öğrencilerin Türk dizisi ve filmlerinden geçmişten günümüze kadar kaç tane izledikleri sorulmuş, öğrencilerin 13’ünün (%27,1) 10’dan daha az, 9’unun (%18,8) 10-20 arasında, 5’inin (%10,4) 20-30 arasında, 21’inin (%43,8) ise 30’dan daha fazla Türk dizisi ve filmi izledikleri ve çeşitli örnekler de verdikleri görülmüştür. Türk dizilerinin ve filmlerinin Türkiye’de öne çıkan bazı yapımları, aynı zamanda Balkanlarda da ilgiyle

takip edildiği görülmüştür. Aynı zamanda dil öğrenimine etkisi için öğrencilerin izledikleri sayıların ise dikkate değer olduğu görülmüştür.

Balkanlı öğrencilerin Türk dizisi ve filmini izleme yönteminin ise geçmişte ve günümüzde olarak sorulmuştur. Katılımcıların en fazla verdikleri cevap başlangıçta 33'ünün (%68.8) Türkçe seslendirme ve anadilde altyazı ile birlikte izlemeyken, günümüzde ise en fazla verdikleri cevap 37 (%77.1) kişi ile sadece Türkçe seslendirme olmuştur. Katılımcıların Türk dizilerini ve filmlerini izlemeye devam ettikçe izleme yöntemleri de değişmiştir. Bu yöntemin değişmesinde ise yıllar süren Türk dizisi ve filmi izleyen öğrencilerin Türkçe öğrenmeye başladıkları görülmüştür. Türkçe öğrenmeye başladıktan sonra ise Türk dizilerinin ve filmlerinin dil öğrenmeye katkısı meselesi ortaya çıkmıştır.

- Üçüncü olarak ise Balkanlı öğrencilerin araştırmanın sonucundan yola çıkarak büyük bir ilgiyle takip ettiği Türk dizilerinin ve filmlerinin Türkçe öğrenme süreçlerine katkısı incelenmiştir. Bu çerçevede ise anlama ve anlatma dil becerilerine, sözcük, deyim, atasözü ve kalıp ifade öğrenmeye, ayrıca Türkçe telaffuzun gelişmesine katkıları sorulmuştur.

Balkanlı katılımcının 48'i (%100) tamamı anlama becerilerinden dinlemenin, anlatma becerilerinden ise konuşmanın, bununla birlikte Türkçe sözcük öğrenmeye ve telaffuzlarının gelişmelerinde olumlu katkısının olduğunu ifade etmiştir. Bununla birlikte katılımların 43'ü (%89,6) deyim öğrenmede, 41'i (%85,4) kalıp ifade öğrenmede, 40'ı (%83,3) dil bilgisi öğrenmede, 39'u (%77,1) atasözü öğrenmede olumlu katkısının olduğunu belirtmiştir. Verilen cevaplarda deyim öğrenmeye karşı verilen cevapların fazlalığı ise dikkat çekmektedir. Bununla birlikte anlama becerilerinden okumanın ve anlatma becerilerinden ise yazmanın öğrencilerin "Türkçe altyazı" şartı ile geliştiğini ifade ederek cevap vermişlerdir. Bu bağlamda katılımcıların 39'unun (%81,3) Türk dizisi ve filmini Türkçe altyazılı olarak izlemenin okuma becerisinin gelişmesinde ve 27'sinin (%56,3) ise yazma becerisinin gelişmesine katkı sağladığını ifade etmiştir.

Balkanlı öğrencilere genel olarak Türk dizisi ve filmini izlemelerinin Türkçe öğrenme süreçlerine katkısı bağlamında soru yöneltilmiş, 48 katılımcının tamamı (%100) olumlu katkısının olduğunu ifade etmiştir. Genel olarak sürekli Türkçe dinledikleri için Türkçeye daha aşina olduklarını, bu sayede daha hızlı, verimli ve kolay bir şekilde öğrendiklerini belirtmişlerdir.

Günümüz dünyasında daha sınıfın kapısı açılmadan öğrencilerin evine açılan bir teknoloji penceresi var. Bunun artık yadsınamaz bir gerçek olarak kabul edilmektedir. Bu kapsamda çağın şartları betimlenerek dil öğretim sürecinin de şekillendirilmesinde etkili olunmalıdır. Balkanlar, Türk dizilerinin ve filmlerinin ilgiyle izlendiği yerlerden biri olduğu gibi Türkçe öğrenmeye karşı gösterilen ilginin de bir o kadar fazla olduğu yerlerden biri olduğu göz ardı edilmemelidir. Bu kapsamda, teknoloji sayesinde dizi ve filmlerin öğretim süreçlerinden önde olduğu, ancak bu vesile ile Türkçe öğrenme

süreçlerinin kolaylaştığı da dikkate alınarak dil öğretim süreçleri yapılanmalıdır. Öğreticiler, öğrencilerin dikkatini çeken, Türk kültürünü, dil özelliklerini yansıtan dizi ve filmleri aktif olarak sınıf içinde kullanmalı, ödev olarak dahi dizi ve film izleme verilerek bu çağın en dikkat çeken görsel ve işitsel materyalinden faydalanılmaya çalışılmalıdır.

Kaynakça

- Anadolu Ajansı. *Türk Dizileri Balkanlarda Latin Amerika Dizilerinin Yerini Aldı*. aa.com.tr/tr/kultur-sanat/turk-dizileri-balkanlarda-latin-amerika-dizilerinin-yerini-aldi/1662085 adresinden 10 Temmuz 2022 tarihinde alınmıştır.
- Amanlikov, D. (2015). *The Benefits of The Subtitled Films In Teaching English*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi
- Arslantaş, M. (2013). Arnavutluk'ta Türk dizilerinin Türkçe öğretimine ilköğretim, lise ve üniversite düzeyinde etkisi. *Uluslararası Dil ve Edebiyat Çalışmaları Konferansı "Balkanlarda Türkçe" Bildiriler Kitabı*. 2, (s. 209-220). Arnavutluk: Hëna e Plotë "Beder" Üniversitesi.
- Barın, E. (2007). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kısa Filmlerin Yeri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Türkiye'de Yabancı Dil Eğitimi Ulusal Kongresi Kongre Bildiriler Kitabı Kongre Bildiriler Kitabı Kongre Bildiriler Kitabı* (s. 191-195). Ankara.
- Boylu, E., & Başar, U. (2015). Televizyondan Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenimine İlişkin Bir Durum Tespiti Çalışması: İran Örneği. *International Journal of Language Academy*, 3(4), 401-414.
- Delen, M. (2016). *Yabancılara Türkçe öğretiminde filmlerin kullanımı (Selvi Boylum Al Yazmalım filmi örneği)*. (Yayımlanmamış yüksek lisans Tezi). Gaziosmanpaşa Üniversitesi.
- Dursun, B. (2017). *Yabancılara Türkçe öğretiminde film kullanımının öğrencilerin anlama becerisine etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gaziosmanpaşa Üniversitesi.
- Elsıkma, H. İ. (2019). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan kısa filmlerin kültürel unsurlar açısından incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Kırıkkale Üniversitesi.
- Emin, N. (2022). *Balkanlar'da Türk Dizilerine Olan İlgiyi Nasıl Okumalı?*. <https://www.setav.org/balkanlarda-turk-dizilerine-olan-ilgiyi-nasil-okumali/> adresinden 10 Temmuz 2022 tarihinde erişilmiştir.
- Gülerer, S., & Sezen, Y. (2020). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde TV Dizisi Kullanmanın Atasözü ve Deyim Öğretmedeki Etkisi. *International Journal of Language Academy*, 8(1), 380-393.

- Gülseven, Ü. (2014). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Filmlerin Önemi ve Kullanımı. *3rd International Conference On Language And Literature (Uluslararası Dil Ve Edebiyat Konferansı) Bildiri Kitabı* (s. 404-412). Arnavutluk: Shkolla e Lartë “Hëna e Plotë” (Bedër) Press.
- Güneyli, A. (2021). Yabancılara Türkçe Öğretirken Sinema Bir Öğrenme ve Öğretme Aracı Olabilir mi? Dilsel ve Kültürel Öğretiler Temelinde Bir Değerlendirme. *1. Uluslararası Sinema Sempozyumu* (s. 114-125). Lefkoşa: Yakın Doğu Üniversitesi İletişim Fakültesi ve İletişim Araştırmaları Merkezi.
- İnalcık, H. (1993). Türkler ve Balkanlar. H. İnalcık, E. Manisalı, & O. Koloğlu içinde, *Balkanlar* (s. 9-32). İstanbul: Ortadoğu ve Balkan İncelemeleri Vakfı (OBİV) Yayınları.
- İşcan, A. (2011). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Filmlerin Yeri ve Önemi. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 6(3), 939-948.
- İşcan, A. (2017). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarım Aracı Olarak Filmlerden Yararlanma. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi (TAED)* (58), 437-452.
- İşcan, A. (2017a). *Filmlerle yabancılara Türkçe öğretimi*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- İşcan, A., & Aktürk, Y. (2014). Televizyon Dizilerinin Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanımı: Seksenler Dizisi Örneği. *International Journal of Language Academy*, 2(4), 234-246.
- İşcan, A., & Delen, M. (2017). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Filmlerin Kullanımı (Selvi Boylum Al Yazmalım Filmi Örneği). *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 5(2), 87-101.
- İşcan, A., & Karagöz, B. (2016). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Konuşma Becerisi Kazandırmada Filmlerin Kullanımı. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(4), 1265-1278.
- İşcan, A., & Yassıtaş, T. (2019). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Farklı Öğretim Alanlarına Yönelik Film Etkinlikleri: Uzun Hikâye Film Örneği. *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, IV(I), 49-60.
- Karasar, N. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayınevi.
- Karçiç, S., & Arslan, M. (2015). Türk Dizilerinin Boşnakça Anadil Taşıyıcılarının Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenimine Etkisi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 179-187.
- Kaya, K. (2018). *Türkçe Öğrenen Yabancıların İzledikleri Dizi Filmlerde Deyimlerin Kullanılma Sıklığı*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi.

- Kaya, K., & İnce, B. (2018). Türk Dizilerinde Kültürel Ögelerin Yeri. *Türkçe Konuşurların Akademik Dergisi Turkphone*, 5(2), 5-15.
- Kırbaş, G., & Doğanay, H. (2015). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi/Öğreniminde Dizi ve Filmler. *International Journal of Languages' Education and Teaching* (s. 1052-1061). UDES 2015.
- Merriam, S. B. (2015). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber* (3. bs.). (S. Turan, Çev.). Nobel Akademik Yayın.
- Okumuş, S., & Demir, H. H. (2014). Kosova'da Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Bir Dinleme/İzleme Etkinliği: Türkçe Dizi Filmler ve Etkileri. *9 th International Balkans Education and Science Congress* (s. 78-85). Edirne.
- Ortaylı, İ. (2013). Türkiye ve Balkanlar. Z. İskefiyeli, M. B. Çelik, & S. Yazıcı içinde, *Türk tarihinde Balkanlar* (s. 5-6). Sakarya Üniversitesi: Balkan Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yayınları.
- Ortaylı, İ. (2014). XIV. Yüzyıldan Günümüze Balkanlar ve Balkan Tarihi 2012. *Prof. Dr. İlber Ortaylı'nın Kongre Akademik Açılış Konuşması* (s. 13-14). İstanbul: Genelkurmay Personel Başkanlığı Askerî Tarih ve Stratejik Etüt (ATASE) Daire Başkanlığı Yayınları.
- Özdemir, E. F. (2021). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Film Kullanımı: Konuşma Becerisine Yönelik Etkinlik Örnekleri (Hürkuş: Göklerdeki Kahraman Film Örneği). *Socrates Journal of Interdisciplinary Social Studies*, 10, 1-27.
- Özey, R. (2006). Balkanların Coğrafi Yapısı. O. Karatay, & B. A. Gökdağ (Ed.) *Balkanlar El Kitabı Tarih* içinde (s. 13-34). Ankara: KaraM & Vadi Yayınları.
- Sabah (2022, Temmuz 10). *Türk dizileri Balkanlar'ı fethetti*. <https://www.sabah.com.tr/kultur-sanat/2012/10/28/turk-dizileri-balkanlari-fethetti>.
- Türk Dil Kurumu (2022, Temmuz 15). *Türk Dil Kurumu Sözlükleri*. <https://sozluk.gov.tr/>.
- Ünlüler Arabacı, P. (2015). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yararlanılan Kısa ve Uzun Metrajlı Filmlerin Kırgızistan Bağlamında Değerlendirilmesi. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(2), 83-97.
- Yenisoy, H. S. (2007). Türkçenin Balkan Dillerine Etkisi Dil ve Edebiyat. O. Karatay, G. A. Bilgehan, & M. Pars (Ed). *Balkanlar El Kitabı* içinde (s. 171-190). Ankara: KaraM ve Vadi Yayınları.
- Yılmaz, F., & Diril, A. (2015). Filmlerle Yabancılara Türkçe Öğretimi: Beyaz Melek Film Örneği. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*(10), 223-240.

Yılmaz, F., & Irşi, A. (2017). Yabancılara Türkçe Öğretiminde TV Dizilerinin Kullanımı. *International Journal of Languages' Education and Teaching - IJLET*, 5(2), 144-157.

Araştırmacıların Makaleye Katkı Oranı Beyanı:

1. yazar katkı oranı: %100

Çıkar Çatışması Beyanı:

Araştırmacılar arasında herhangi bir çıkar çatışması yoktur.

Finansal Destek veya Teşekkür Beyanı:

Bu çalışma için herhangi bir kurumdan finansal destek alınmamıştır.

Etik Kurul Onayı:

Bursa Uludağ Üniversitesi Araştırma ve Yayın Etik Kurulları, Tarih: 27.10.2022, Sayı: 2022-09-11.

Extended Abstract

With the work of experts from the field, the teaching process of a foreign/second language continues to develop. However, it is seen that technology plays an undeniably important role in shaping the language teaching process. There are many studies that are concerned with the effects of TV series and movies in the process of teaching a foreign language with emphasis on the importance of the use of visual and auditory tools which are further developed with the effect of today's technology. Looking at these studies; The place and importance of TV series and movies in teaching Turkish to foreigners (Barın, 2007; İşcan, 2011; Gülseven, 2014; Yılmaz & Irşi, 2017; İşcan, 2017a), the preparation of course material with examples of TV series and movies (İşcan & Aktürk, 2014; Yılmaz & Diril, 2015; Delen, 2016; İşcan & Delen, 2017; Yılmaz & Irşi, 2017; İşcan & Yassıtış; 2019; Özdemir, 2021), examining TV series and films in the context of their cultural elements and impact (Kırbaş & Doğanay, 2015; İşcan, 2017b; Kaya & İnce, 2018; Elsikma, 2019; Güneyli, 2021), the evaluation of TV series and movies based on the country they are watched (Arslantaş, 2013; Okumuş & Demir, 2014; Ünlüler Arabacı, 2015; Boylu & Başar, 2015; Karçığ & Arslan, 2015), the use of proverbs and idioms in TV series and movies in language teaching (Kaya, 2018; Yılmaz Atagül, 2016; Gülerer & Sezen; 2020), determining the effect on comprehension skills (Dursun, 2017) and speaking skills (İşcan & Karagöz; 2016) are just some of the topics on which studies were conducted. In the studies, the importance and place of TV series and movies in the language teaching process were emphasized. They were prepared as course materials and evaluated in the context of their impact on cultural communication. There are also some case studies presented. It is also known that watching TV series

and movies is widespread, regardless if it's for teaching purposes or not. Güneyli (2021, p. 121) stated in his study that those who learn Turkish as a foreign language also watch TV series and movies independently of their teachers. Therefore, it can be concluded that the use of movies in language teaching facilitates students' learning, is a fun learning tool, improves vocabulary, provides students with information about situations in daily life, provides cultural learning, and improves speaking skills (especially pronunciation).

The main aim of this study was to examine the contribution of watching Turkish TV series and movies to the language skills of those who learn Turkish as a foreign language in the Balkans where there is a large interest in those programs. For this purpose, answers to the following questions were sought in the study:

- What are the processes and methods regarding watching Turkish TV series and films in Balkan students?
- Does watching Turkish TV series and movies contribute to language skills in Balkan students?
- Does watching Turkish TV series and movies contribute to learning words, idioms, proverbs, phrases, and Turkish pronunciation?

This research is a qualitative study. According to Karasar (2015), descriptive research is used to reveal the existing situation. In this study, a descriptive research design which aims to reveal the existing situation has been adopted. In this context, this method was used to reveal the contribution of Turkish TV series and movies to the Turkish learning process in the Balkans.

The data of the participants were obtained through semi-structured interviews and demographic information forms with Balkan participants. The sample consisted of 48 Balkan participants.

In this study, data were collected using semi-structured interview questions. According to Marriam (2015, p. 110) "The most used question technique is the semi-structured interview technique, which is guided through the topics and questions to be explored, and the sequencing and preparation of the questions in this technique must be planned in advance". Google Forms was used for data collection. To collect the demographic data of the participants a Personal Information Form was prepared by the researcher. To determine whether watching Turkish TV series and movies contribute to language teaching a questionnaire with original questions for describing the watching processes was constructed. The questionnaires were forwarded to the participants after receiving an expert opinion.

Forty-eight (100%) of the Balkan participants stated that listening as one of their comprehension skills and speaking as one of their speaking skills contributed positively to the development of Turkish vocabulary learning and pronunciation. Having that in mind, 43 (89.6%) of the participants stated that it had a positive effect on learning idioms, 41 (85.4%) on learning phrases, 40 (83.3%) on learning grammar, and 39

(77.1%) on learning proverbs. In the answers given, the excess of the answers given against learning idioms draws attention. However, they also responded by stating that reading, which is one of the aspects of comprehension, and writing, which is one of the skills of expression, develops with the condition of “Turkish subtitles”. In this context, 39 (81.3%) of the participants stated that watching Turkish TV series and movies with Turkish subtitles contributed to the development of their reading skills and 27 (56.3%) stated that it contributed to the development of their writing skills.

Balkan students were asked about the contribution of watching Turkish TV series and movies to their Turkish learning processes, and all 48 participants (100%) stated that they had a positive contribution. In general, they stated that they are more familiar with Turkish because they constantly listen to Turkish, and thus they learn more quickly, efficiently, and easily.

In today's world, there is a window of technology that opens at the home of students before the door of the classroom is opened. This is now accepted as an undeniable fact. Therefore, it should be effective in shaping the language teaching process. It should not be overlooked that the Balkans is one of the places where Turkish TV series and movies are watched with interest, as well as one of the places where the interest shown towards learning Turkish is just as large. In this context, language teaching processes should be prepared by taking into account that TV series and movies are ahead of the teaching processes thanks to technology, but at the same time, Turkish learning processes are facilitated by this means. Instructors should actively use TV series and movies that attract students' attention and reflect Turkish culture and language characteristics in the classroom. Watching TV series and movies should be given even as homework, to try to benefit from the most striking visual and auditory material of this era.